

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1999-2000

15 juni 2000

VOORSTEL VAN DECREET

– van de heer Chris Vandenbroeke c.s. –

houdende invoering van een algemene gezinsbijslagregeling

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

1. Inleiding : een algemene gezinsbijslag op Vlaams niveau

Het onderhavige decreet beoogt de onmiddellijke realisatie van het principe dat elk kind recht heeft op gezinsbijslag en dat in dat opzicht alle kinderen gelijk behandeld moeten worden. Tevens voert het een 'meerderjarigheidsgeld' in tot ondersteuning van jongeren die meerderjarig worden, d.w.z. bij het bereiken van de leeftijd van achttien jaar, de leeftijd waarop zij vaak met een reeks extra kosten geconfronteerd worden.

Als dusdanig betekent dit decreet een grote stap voorwaarts ten aanzien van de federale regelingen die een onderling verschillende bescherming bieden aan kinderen van werknemers, van zelfstandigen en van ambtenaren. Ook realiseert het een waterdichte regeling voor alle kinderen en jongeren beneden de achttien jaar.

2. De bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap

Het voorgestelde decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid. De Vlaamse algemene gezinsbijslag, Vlag genoemd, is een Vlaamse volksverzekering die gelijke gezinsbijslagen wil garanderen voor alle kinderen die in het Nederlandse taalgebied verblijven. Een dergelijke regeling behoort tot het domein van de bijstand aan personen, meer in het bijzonder het gezinsbeleid met inbegrip van alle vormen van hulp en bijstand aan gezinnen en kinderen, waarvoor de gemeenschappen bevoegd zijn krachtens artikel 5, § 1, II, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (BWHI).

Het is vaste rechtspraak van het Arbitragehof dat de grondwetgever en de bijzondere wetgever "*voor zover zij er niet anders over hebben beschikt, moeten (...) worden geacht aan de Gemeenschappen en de Gewesten volledige bevoegdheid te hebben toegekend tot het uitvaardigen van regels die eigen zijn aan de hun toegewezen aangelegenheden en zulks onverminderd de mogelijkheid om desnoods beroep te doen op artikel 10 (BWHI)*"¹. De bevoegdheden van de Gemeenschappen hebben daardoor een algemene strekking, terwijl de aan de federale overheid voorbehouden materies restrictief geïnterpreteerd moeten worden.

De bijzondere wetgever heeft met betrekking tot het gezinsbeleid geen enkele bevoegdheid uitdrukkelijk voorbehouden aan de federale overheid. De enige beperking van de gemeenschapsbevoegdheid inzake het gezinsbeleid ligt dan ook in het federale voorbehoud ten aanzien van de sociale zekerheid, zoals geformuleerd in artikel 6, § 1, VI, laatste lid, 12°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

Gezien het bovenstaande dient die beperking van de gemeenschapsbevoegdheid door het federale voorbehoud ten aanzien van de sociale zekerheid, in beperkende zin geïnterpreteerd te worden. Het genoemde voorbehoud houdt namelijk verband met de bezorgdheid van de bijzondere wetgever om de Belgische economische en monetaire unie, zoals omschreven in artikel 6, § 1, VI, laatste lid, te vrijwaren. Onder de notie 'sociale zekerheid', zoals gehanteerd in de bijzondere wet, kunnen bijgevolg slechts die sociale verzekeringen verstaan worden waarvan het personele toepassingsgebied verwijst naar professionele categorieën (werknemers, zelfstandigen, ambtenaren,...) en die gefinancierd worden door bijdragen op het loon of op zelfstandige inkomsten uit arbeid². De uitzondering inzake sociale zekerheid is immers slechts te verantwoorden vanuit de noodzaak om de economische en monetaire unie en het vrij verkeer van diensten en personen te vrijwaren³. Een decentralisatie van de bevoegdheid inzake sociale zekerheid met behoud van de huidige financieringstechniek van die sociale zekerheid, zou namelijk kunnen leiden tot een differentiatie van de socialezekerheidsbijdragen. Op haar beurt zou die differentiatie dan weer een

1 Zie Arbitragehof, arrest van 9 november 1988, nr. 67, B.S. 2 december 1988, p. 16734 ; Zie verder, onder meer, Arbitragehof, nr. 25, 26 juni 1986, rol nr. 18, Arr. Arb., 1986, 533 ; B.S. 15 juli 1986, 10132 ; Arbitragehof, nr. 27, 22 oktober 1986, B.S. 13 november 1986, 15407 ; nr. 66, 30 juni 1988, B.S., 21 juli 1988 ; nr. 64/92, 15 oktober 1992, B.S. 11 november 1992, 23857 ; Arbitragehof, arrest van 15 oktober 1987, nr. 40, 2.B.1, B.S. 6 november 1987, p. 16.237 ; J.T. 1988, 154, noot DEHOUSSE ; Arbitragehof, arrest van 29 oktober 1987, nr. 41, 2.B.2, B.S. 21 november 1987 ; arrest van 30 juni 1988, nr. 66, 2B ; arrest van 15 oktober 1992, nr. 64/92, B.S. 11 november 1992, 23.857, 3.B.2.

2 Voor een uitgebreide analyse van de notie sociale zekerheid en een gelijklopende conclusie, zie VANSTEENKISTE, S., "Coherenties en incoherenties in de persoonsgebonden aangelegenheden", 50 p., in VANSTEENKISTE, S., en TAEYMANS, M., Sociaal Beleid en Federalisme, Larcier/DeBoeck, 1999, pp.85-146.

3 Voor een omschrijving van de karakteristieken van een economische unie zie *Gedr. St.*, Kamer, 1988, nr. 516/1, p. 9.

differentiatie in de loon- en productiekosten kunnen veroorzaken, hetgeen tot "sociale dumping" zou kunnen leiden⁴. Bovendien zou een differentiatie naar de gemeenschappen ook kunnen leiden tot de door de bijzondere wetgever ongewenst geachte situatie waarbij de sociale lasten verschillen naar gelang van de gemeenschapsaangelegenheid van de betrokken werknemer.

Hetzelfde verstorende effect wordt daarentegen niet bereikt door een differentiatie van socialezekerheidsregelingen die niet gefinancierd worden met bijdragen op inkomsten uit arbeid, maar wel uit de algemene middelen of via bijdragen in een volksverzekering. Een dergelijke differentiatie is immers neutraal voor de werkgever.

De genoemde beperkende interpretatie van de notie 'sociale zekerheid' als bedoeld in artikel 6, § 1, VI, laatste lid, 12°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, vindt ten volle steun in een reeks adviezen van de Raad van State. In de woorden van de Raad van State luidt het dat de sociale zekerheid *"in principe beperkt blijft tot de regelingen die uitkeringen toekennen aan hen die arbeid verrichten of hebben verricht of aan de rechthebbenden dezer, en die met andere woorden een rechtstreekse of zijdelingse band impliceren tussen de persoon die recht heeft of recht geeft op een vervangingsinkomen of een aanvullend inkomen en diens beroepsprestaties of vermoede beroepsprestaties"*⁵. Meer recent stelde de Raad van State: *"In zover het gaat om hulp aan op kinderbijslag rechtgevendende werknemersgezinnen, betreft het een voordeel in natura dat gelijk te stellen is met de andere gezinsuitkeringen waarin de wetgeving op de kinderbijslag voorziet, en dat als dusdanig deel uitmaakt van het stelsel der sociale zekerheid waarvoor de federale bevoegdheid onverminderd is behouden. Gaat het evenwel om hulp aan andere dan de bovengenoemde werknemersgezinnen, dan kan die hulp niet meer in het stelsel van de sociale zekerheid worden ingepast en vormt zij een persoonsge-*

*bonden aangelegenheid waarvoor, zoals hierboven is gesteld, de Gemeenschappen bij uitsluiting bevoegd zijn"*⁶.

Het duidelijkste blijkt de argumentatie van de Raad van State uit het advies over de gemeenschapsbevoegdheid inzake het instellen van een zorgverzekering⁷. De Raad van State komt daarin tot de conclusie dat de gemeenschappen bevoegd zijn voor de zorgverzekering, zoals die in het voorstel werd geconcipieerd: *"Zoals de zorgverzekering in het voorliggende voorstel opgevat wordt, gaat het niet om een regeling die gebruik maakt van het bestaande systeem van de federale sociale zekerheid. De financiering van de zorgverzekering, die gericht is op een nieuw sociaal risico, gebeurt op basis van een solidariteitsregeling die geen banden blijkt te hebben met de financieringsbronnen van de bestaande sociale zekerheid. Derhalve wordt geen inbreuk gemaakt op de bevoegdheid van de federale overheid."* De Raad fundeert deze conclusie op de context waarin artikel 6, § 1, VI, laatste lid, 12°, BWHI, gesitueerd moet worden, met name de bescherming van de Belgische economische en monetaire unie. De Raad merkt dienaangaande op dat *"de Gemeenschappen, bij het opzetten van een zorgverzekering, hun bevoegdheden moeten uitoefenen met inachtneming van het algemeen normatief kader van de economische unie en de monetaire eenheid (zie artikel 6, § 1, VI, derde lid, BWHI). De financiering van de zorgverzekering zal derhalve niet mogen gebeuren door bijdragen op inkomsten uit arbeid, aangezien het invoeren van dergelijke bijdragen een invloed kan uitoefenen op de Belgische economische en monetaire unie. Een zorgverzekering die op een dergelijke financiering zou steunen, zou enkel door de federale overheid ingevoerd kunnen worden. Niets wijst er echter op dat de voorgestelde regeling uitgaat van bijdragen op inkomsten uit arbeid. Die regeling blijft dus binnen het kader van de economische en monetaire unie."* Men merke op dat de Raad hier expliciet erkent dat beide overheidsniveaus bevoegd zijn om een zorgverzekering in te stellen, afhankelijk van de financieringstechniek.

4 Zie uitgebreid DEMEESTER, N, en YVERGNEAUX, R, Normatieve en macro-economische analyse van de interregionale stromen in de sociale zekerheid, Vlaamse Onderzoeksgroep Sociale Zekerheid 2002, Acco, Leuven, 1994, eerste hoofdstuk.

5 Raad van State, L. 16.720/1 van 9 mei 1985 ; Zie ook reeds Raad van State, L.16.667/1 van 18 april 1985, *Gedr. St.*, Kamer, 1984-85, nr. 1194/1, p. 41-42, van 3 mei 1985 ; Raad van State L.13.749/1 en L.13.750/1, en L.17.085/1 en L.17.086/1 van 6 februari 1986.

6 Raad van State, advies van 23 juni 1997, L. 26.564/1/2/8 ; In dezelfde logica zie Raad van State, advies van 29 juni 1993, nr. L.22.228/8.

7 Raad van State, advies van 17 december 1998, nr. L. 28.583/3.

Terecht beperkt de Raad van State de draagwijdte van de notie sociale zekerheid, als bedoeld in artikel 6, § 1, VI, laatste lid, 12°, BWHI, tot regelingen die aansluiten bij het professionele statuut van de rechthebbenden of rechtgevendenden. Wie de logica van de Raad van State volgt, komt tot de conclusie dat de instelling van een algemene gezinsbijslagregeling, die bijslagen toekent aan alle 'ingezetenen' kinderen, of aan allen die zorg dragen voor die kinderen, en die gefinancierd wordt uit andere middelen dan werkgevers- en/of werknemersbijdragen, tot de bevoegdheid van de gemeenschappen behoort.

Daarom is het de Vlaamse Gemeenschap mogelijk vooruit te lopen op de totstandkoming van coherente bevoegdheidspakketten op het vlak van de sociale bescherming, inzonderheid met betrekking tot kinderen en jongeren.

3. De Vlaamse algemene gezinsbijslag

Dit voorstel strekt tot het maken van een raamregeling waarin het fundamentele recht van elk kind op bescherming door zijn gemeenschap wordt gewaarborgd.

Die sociale bescherming neemt de vorm aan van :

- een uitkering bij de geboorte of de adoptie van een kind ;
- een periodieke uitkering tot de leeftijd van achttien jaar ;
- een uitkering op het ogenblik dat het kind meerderjarig wordt (leeftijd van achttien).

Die uitkeringen zijn universeel, dat wil zeggen dat ze toekomen aan alle kinderen in Vlaanderen, ongeacht ten laste van wie ze zijn : werknemer, ambtenaar, zelfstandige of inactieve. Wel wordt er rekening gehouden met het bestaan op federaal vlak van professionele sociale verzekeringen die ook in gezinsbijslagen voorzien. Met die merkwaardige toestand, voortspruitend uit voormelde bevoegdheidsverdeling op het gebied van de bijstand aan personen en gezinnen, wordt in het voorgestelde decreet rekening gehouden. In de mogelijkheid wordt voorzien om de Vlaamse algemene gezinsbijslag niet uit te keren als er reeds een equivalente regeling bestaat binnen het kader van een federaal professioneel stelsel en die regeling in minstens even hoge bedragen voorziet. Wel is het de bedoeling om, binnen de beschikbare budgettaire ruimte, op termijn verder te gaan dan de federale profes-

sionele sociale verzekeringen. In het decreet is alvast opgenomen dat de bedragen van respectievelijk het Vlaamse algemene intredegeld, de Vlaamse algemene kinderbijslag en de Vlaamse algemene leeftijdsbijslag minstens moeten overeenstemmen met de bedragen van respectievelijk het kraamgeld of de adoptiepremie, de kinderbijslag en de eventuele leeftijdsbijslagen toegekend krachtens de federale regeling der gezinsbijslagen voor werknemers. Het Vlaamse meerderjarigheidsgeld kent geen equivalent binnen de federale professionele sociale verzekeringen en wordt dus ook effectief uitbetaald aan al wie in Vlaanderen achttien jaar wordt.

4. Toepassing in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad

Krachtens artikel 128, § 2, van de Grondwet, hebben gemeenschapsdecreten met betrekking tot persoonsgebonden aangelegenheden "kracht van wet (...) ten aanzien van de instellingen gevestigd in het tweetalige gebied Brussel Hoofdstad, die, wegens hun organisatie, moeten worden beschouwd uitsluitend te behoren tot de ene of de andere gemeenschap". De gemeenschappen zijn in Brussel-Hoofdstad dus niet bevoegd ten aanzien van fysieke personen, noch ten aanzien van de zogenaamde bicommunautaire instellingen. Inzake persoonsgebonden aangelegenheden werd gekozen voor de eentalige organisatie om de gemeenschapsaanhorigheid te bepalen⁸. Een dergelijke eentalige organisatie kan in haar activiteiten beide talen hanteren en dus openstaan voor personen uit beide taalgroepen⁹. Uit artikel 128, § 2, volgt dat het voorgestelde decreet niet de verplichte aansluiting in Brussel kan opleggen, zodat de regeling er slechts vrijwillig kan zijn¹⁰.

Wat de toepassing van het voorgestelde decreet in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad betreft, wordt er daarom voor geopteerd aan de inwoners van het tweetalige gebied de mogelijkheid te bieden gebruik te maken van de Vlaamse algemene gezinsbijslagregeling van de Vlaamse Gemeenschap. De nadere bepalingen hiervoor worden later door de Vlaamse regering bepaald.

8 *Gedr. St.*, Kamer, B.Z. 1979, nr. 10/2-4, p. 24-25.

9 Zie ook Raad van State, advies van 24 april 1985, *Gedr. St.*, Fr. Gem. R., 1984-1985, nr. 16/4, p. 4.

10 Raad van State, advies van 17 december 1998, nr. L. 28.583/3.

5. Financiering

De Vlaamse algemene gezinsbijslag zal gefinancierd worden uit de algemene middelen van de Vlaamse Gemeenschap. De budgettaire last van de Vlaamse algemene gezinsbijslag kan onder meer beperkt worden door rekening te houden met de bestaande federale professionele sociale verzekeringen en met de bestaande federale gewaarborgde gezinsbijslag.

Het is wel de bedoeling om later, bij een volledige overheveling naar de gemeenschappen van de bevoegdheid inzake kostencompenserende regelingen, de Vlaamse algemene gezinsbijslag te integreren in de Vlaamse sociale zekerheid, waarvoor dan ook een bijdrage geïnd zal worden van alle Vlaamse sociaal verzekerden.

De raming van de budgettaire kost behelst de invoering van een Vlaamse algemene gezinsbijslag waarbij men overgaat tot :

- de aanvulling van de gezinsbijslag voor gerechtigde kinderen van zelfstandigen tot 18 jaar tot op het niveau van de federale werknemersregeling ;
- de toekenning van de gezinsbijslag voor niet-rechtgevende kinderen tot 18 jaar op het niveau van de federale werknemersregeling ;
- de toekenning van een meerderjarigheidsgeld aan alle kinderen bij het bereiken van 18 jaar.

In de volgende tabellen wordt die kost geraamd. Om rekening te houden met de factor Brussel worden er vier hypothesen gehanteerd : de eerste rij van elke tabel gaat uit van de hypothese dat 1 op 10 van de potentieel gerechtigde kinderen in het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest aanspraak maakt op Vlag ; de tweede rij gaat ervan uit dat 1 op 2 potentieel gerechtigde kinderen aanspraak maakt op Vlag ; de derde rij gaat uit van de hypothese dat 2 op 3 potentieel gerechtigde kinderen aanspraak maken op Vlag en in een vierde rij wordt er van uitgegaan dat alle rechtgevende kinderen uit het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest een beroep doen op Vlag.

1. Gezinsbijslag voor gerechtigde kinderen van zelfstandigen tot 18 jaar

1994*	Uitgaven (in miljoen BEF)
1 op 10	1.709,80
1 op 2	1.788,60
2 op 3	1.821,50
1 op 1	1.887,20

* Het aantal gerechtigde kinderen in de zelfstandigenregeling met woonplaats in de Vlaamse Gemeenschap is niet bekend. De berekeningen hier werden gemaakt door de verhoudingen tussen Vlaanderen, Brussel en Wallonië op het vlak van de rechtgevende kinderen in de federale gezinsbijslagregeling voor werknemers (cijfers die wel bestaan, zij het slechts voor het jaar 1994) te extrapoleren naar het totaal aantal rechtgevende kinderen in de zelfstandigenregeling in België.

2. Gezinsbijslag voor niet-rechtgevende kinderen tot 18 jaar

Het decreet schrijft voor dat *elk* kind met vaste woonplaats in de Vlaamse Gemeenschap recht heeft op een volwaardige gezinsbijslag tot 18 jaar. Nog steeds zijn er een aantal kinderen met woonplaats in de Vlaamse Gemeenschap die geen rechtgevende zijn op gezinsbijslag. In het kader van dit decreet werd een schatting gemaakt van het aantal kinderen dat zal genieten van de voordelen van het decreet en van de kostprijs van die regularisatie.

Uitgaven niet-rechtgegenden Vl. Gem. (in miljoen BEF)	
1 op 10	598,48
1 op 2	637,92
2 op 3	654,36
1 op 1	687,23

3. Het meerderjarigheidsgeld

Uitgaven meerderjarigheidsgeld (in miljoen BEF)	
1 op 10	897,13
1 op 2	934,87
2 op 3	950,60
1 op 1	982,05

4. Besluit

Uitgaven decreet (in miljoen BEF)				
	I*	II*	III*	Totaal
1 op 10	1.709,84	596,48	897,13	3.205,45
1 op 2	1.788,66	637,92	934,87	3.361,45
2 op 3	1.821,50	654,36	950,60	3.426,46
1 op 1	1.887,18	687,23	982,05	3.556,46

* I : betreft de ramingen uit tabel 1. hierboven.

* II : betreft de ramingen uit tabel 2. hierboven.

* III : betreft de ramingen uit tabel 3. hierboven.

6. Uitvoering

Het voorgestelde decreet laat de verdere organisatie van de Vlaamse algemene gezinsbijslag open. De Vlaamse regering heeft de bevoegdheid en de taak de voor de uitvoering van dit decreet nodige uitvoeringsmaatregelen te nemen en in de noodzakelijke structuren te voorzien. Wel ligt het voor de hand dat later de Vlaamse algemene gezinsbijslag geïncorporeerd wordt in het geheel van en geharmoniseerd wordt met de andere kostencompenserende regelingen die tot de Vlaamse bevoegdheid behoren of zullen behoren.

7. Commentaar bij de artikelen

HOOFDSTUK 1

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

De Vlaamse algemene gezinsbijslag behoort tot het domein van het gezinsbeleid, met inbegrip van alle vormen van hulp en bijstand aan gezinnen en kinderen, waarvoor de gemeenschappen bevoegd zijn krachtens artikel 5, § 1, II, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

De bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap om met betrekking tot de algemene gezinsbijslag regelgevend op te treden, werd hiervoor reeds, bij de algemene toelichting, omstandig gemotiveerd.

Artikel 2

In dit artikel worden de nieuwe uitkeringen, ingevoerd door deze regeling, opgesomd. De verzamelnaam is 'Vlaamse algemene gezinsbijslag', Vlag genoemd, en omvat het Vlaamse algemene intredegeld, de Vlaamse algemene kinderbijslag, de Vlaamse algemene leeftijdsbijslag en het Vlaamse algemene meerderjarigheidsgeld.

HOOFDSTUK 2

Toepassingsvoorwaarden en bedragen

Artikel 3

Een eerste vereiste voor de toekenning van de Vlaamse algemene gezinsbijslag is dat de gerechtigde – dit is het kind of, wat het Vlaamse algemene meerderjarigheidsgeld betreft, de meerderjarige – als kind ten laste is of was van iemand met een vaste verblijfplaats in het Vlaamse Gewest of in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Dit sluit aan bij de vereisten gesteld door de federale wetgeving.

De Vlaamse regering zal verder bepalen welke kinderen als 'hoofdzakelijk ten laste' beschouwd zullen worden.

Wat de toepassing van de regeling in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad betreft, is het de bedoeling om uiteindelijk de keuze voor de Vlaamse algemene gezinsbijslag te koppelen aan de keuze voor de Vlaamse zorgverzekering en de eventuele andere kostencompenserende regelingen die door Vlaanderen zullen worden uitgewerkt. De modaliteiten van het optierecht zullen dus dezelfde moeten zijn.

De voorwaarde inzake de verblijfsduur wordt niet gesteld voor alle burgers van de Europese Unie, zoals gedefinieerd in het verdrag van 25 maart 1957 tot oprichting van de Europese Gemeenschap, voor de staatlozen en voor de vluchtelingen, bedoeld in de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van de vreemdelingen.

Eventueel kan de Vlaamse regering de toekenning van Vlag afhankelijk stellen van de betaling van een bijdrage en/of van een bestaansmiddelenonderzoek.

Artikel 4

In dit artikel worden de voorwaarden omschreven waaraan een kind moet voldoen om recht te hebben op Vlaamse algemene gezinsbijslag. Ook hier weer geldt het werkelijk verblijf in het Vlaamse Gewest of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad als hoofdvoorwaarde.

Artikel 5

Logischerwijze wordt Vlag niet toegekend als de overheid al rechtstreeks of onrechtstreeks de kosten met betrekking tot levensonderhoud, verblijf, opvoeding, ... ten laste neemt ingevolge de plaatsing van het kind of de meerderjarige in een instelling of bij een particulier.

In afwijking van dit principe, dat impliciet ook voortvloeit uit paragraaf 1 van artikel 3, kan de Vlaamse regering wel, naar analogie van de federale gewaarborgde gezinsbijslagregeling vervat in de wet van 20 juli 1971 tot instelling van een gewaarborgde gezinsbijslag, in behartigenswaardige gevallen of categorieën van gevallen het Vlaamse algemene intredegeld toekennen aan de moeder als tussenkomst in de kosten verbonden aan de geboorte van het kind, zelfs indien dat kind op het ogenblik van de geboorte niet uitsluitend of hoofd-

zakelijk ten laste was van de moeder. Dit laatste is een afwijking van hetgeen bepaald werd in paragraaf 1 van artikel 3. De moeder moet echter wel voldoen aan de andere voorwaarden gesteld in of krachtens artikel 3.

Artikel 6

De Vlaamse regering bepaalt de bedragen van Vlag en de wijze waarop die bedragen berekend worden.

Het decreet voorziet echter minima :

- het bedrag van het Vlaamse algemeen intredegeld mag niet minder zijn dan het bedrag van het kraamgeld dat of de adoptiepremie die, krachtens de Belgische regeling betreffende de kinderbijslag voor werknemers, op dit ogenblik geregeld in de samengeordende wetten van 19 december 1939 betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders, in hetzelfde geval toegekend zou worden ;
- het bedrag van de Vlaamse algemene kinderbijslag en het bedrag van de Vlaamse algemene leeftijdsbijslag mogen niet minder zijn dan de kinderbijslag respectievelijk de leeftijdsbijslag die in dezelfde omstandigheden, krachtens de Belgische regeling betreffende de kinderbijslag voor werknemers, toegekend zou worden aan kinderen die nog niet meerderjarig zijn ;
- het bedrag van het Vlaamse algemeen meerderjarigheidsgeld mag niet minder zijn dan de optelsom van 3 maanden Vlaamse algemene kinderbijslag verhoogd met de toepasselijke Vlaamse algemene leeftijdsbijslag, berekend volgens het basistarief met betrekking tot een eerste kind dat de leeftijd van 17 jaar bereikt.

De rang van de kinderen voor de berekening van de verschuldigde Vlag wordt bepaald zoals in de Belgische regeling betreffende de kinderbijslag voor werknemers. Concreet betekent dit dat de rang van het kind dezelfde is als de rang die het kind in het overeenkomstige geval zou hebben krachtens de samengeordende wetten van 19 december 1939 betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders.

Artikel 7

De toekenning van de Vlaamse algemene gezinsbijslag wijkt voor de toekenning van een equivalente uitkering krachtens een Belgische, een buitenlandse en/of een internationale regeling, maar slechts ten bedrage van die equivalente uitkering.

Wie dus recht heeft op een uitkering van dezelfde aard krachtens een Belgische, een buitenlandse en/of een internationale regeling, die lager ligt dan de Vlaamse algemene gezinsbijslag, krijgt het verschil uitbetaald krachtens de Vlaamse algemene gezinsbijslagregeling. De Vlaamse algemene gezinsbijslag heeft dus in se een egaliserend effect en beoogt gelijkberechtiging.

Naar analogie van artikel 60 van de samengeordende wetten van 19 december 1939 betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders, wordt het begrip 'uitkeringen van dezelfde aard' gehanteerd. De Vlaamse regeling zal nader bepalen welke uitkeringen beschouwd moeten worden als uitkeringen van dezelfde aard als respectievelijk het Vlaamse algemene intredegeld, de Vlaamse algemene kinderbijslag, de Vlaamse algemene leeftijdsbijslag en het Vlaamse algemene meerderjarigheidsgeld.

De Vlaamse regering bepaalt verder de nadere regelen inzake het toekenbare bedrag aan Vlag en inzake de toekenningsvoorwaarden ervan.

HOOFDSTUK 3

Opening van het recht en toekenning

Artikel 8

Het Vlaamse algemene intredegeld is verschuldigd bij de geboorte of de adoptie van een kind. Het verwelkomt het kind in onze gemeenschap.

De Vlaamse algemene kinderbijslag, eventueel verhoogd met de Vlaamse algemene leeftijdsbijslag is verschuldigd vanaf de geboorte van het kind en tot het kind meerderjarig wordt, d.w.z. tot het de leeftijd van achttien jaar bereikt. De beëindiging van de uitkering van de Vlaamse algemene kinderbijslag en van de Vlaamse algemene leeftijdsbijslag bij het bereiken van de meerderjarigheid, betekent niet dat de Vlaamse Gemeenschap geen verantwoordelijkheid zou voelen voor de jongvolwassenen die, hoewel meerderjarig, nog wel recht hebben op kinderbijslag krachtens de federale profes-

sionele regelingen, maar geeft wel aan dat binnen een Vlaamse algemene kinderbijslagregeling, uitgaande van het recht van het kind, bezwaarlijk nog een bijslag toegekend kan worden aan meerderjarigen en dus aan in principe zelfstandig geworden jongeren. In een later in te dienen decreet kan daarom voorzien worden in een studiefinancieringsregeling, waarbij de Vlaamse Gemeenschap de huidige functie van de kinderbijslagen voor meerderjarigen en de studiebeurzen van de Vlaamse Gemeenschap kan integreren. Ook de bijzondere problematiek van niet-studerende meerderjarigen die geen aanspraak kunnen maken op een inkomensvervangende uitkering, maar wel op een kinderbijslag, kan in een later decreet nog nader behandeld worden.

Het Vlaamse algemene meerderjarigheidsgeld is verschuldigd aan elke jongere die meerderjarig wordt. De uitkering moet hem of haar in staat stellen de bijzondere kosten die in die levensfase ontstaan, te helpen bestrijden. Het verwelkomt de betrokkene in de groep van politiek en maatschappelijk verantwoordelijke Vlamingen.

De termijnen waarbinnen de Vlaamse algemene gezinsbijslagen effectief uitbetaald dienen te worden, worden vastgelegd. Uiteraard kan een niet tijdige toekenning ten gevolge van een nalatige medewerking van de betrokkene, geen voor de gemeenschap bezwarende gevolgen hebben.

Artikel 9

Het Vlaamse algemene intredegeld, de Vlaamse algemene kinderbijslag en de Vlaamse algemene leeftijdsbijslag worden uitbetaald aan de persoon aan wie volgens de Belgische regeling betreffende de kinderbijslag voor werknemers respectievelijk het kraamgeld of de adoptiepremie, de kinderbijslag of de leeftijdsbijslag, worden uitgekeerd. Concreet is dit de persoon, bedoeld in artikel 69 van de samengeordende wetten van 19 december 1939 betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders. Dat is in de regel de moeder of de adoptant, maar de genoemde bepaling bevat een hele voorrangregeling waarbij ook andere personen in aanmerking kunnen komen.

Het Vlaamse algemene meerderjarigheidsgeld wordt uiteraard uitgekeerd aan de meerderjarig geworden jongere.

Artikel 10

Er wordt resoluut voor geopteerd de toekenning van de Vlaamse algemene gezinsbijslag niet afhankelijk te maken van een aanvraag ; de bijslag wordt zoveel mogelijk van rechtswege toegekend.

Het is de taak van de Vlaamse regering om zelf de gerechtigden op te sporen ; wanneer dat gebeurd is, stuurt de Vlaamse regering de potentiële gerechtigden een bericht toe, waarbij zij uitgenodigd worden te verklaren dat zij inderdaad geen of geen toereikende equivalente bijslag krachtens een Belgische, buitenlandse en/of internationale regeling ontvangen. De Vlaamse regering zal, wat de Belgische sociaal verzekerde werknemers, ambtenaren en zelfstandigen betreft, de nodige gegevens rechtstreeks kunnen inwinnen via de Kruispuntbank der Sociale Zekerheid. Wanneer daaruit blijkt dat betrokkene niet in aanmerking komt voor de Vlaamse algemene gezinsbijslag, wordt uiteraard geen bericht aan de betrokkene gestuurd.

Als aan alle voorwaarden voor de toekenning van Vlaamse algemene gezinsbijslag is voldaan, maar nog definitief vastgesteld moet worden of en hoeveel equivalente federale, buitenlandse en/of internationale uitkeringen in mindering gebracht moeten worden, worden er wel reeds voorschotten betaald.

De regeling is analoog met de regeling van de voorschotten voorzien in de wet van 20 juli 1971 tot instelling van een gewaarborgde gezinsbijslag. Als er krachtens die wet reeds voorschotten betaald worden voor hetzelfde kind en voor dezelfde periode, dan worden er geen voorschotten uitbetaald krachtens de Vlaamse algemene gezinsbijslagregeling.

De Vlaamse regering bepaalt nader de wijze waarop Vlag concreet wordt uitgekeerd.

Artikel 11

De Vlaamse regering is gemachtigd alle inlichtingen in te winnen die noodzakelijk geacht worden voor het onderzoek van de rechten op de Vlaamse algemene gezinsbijslag. Die bevoegdheid is analoog met die van de uitvoeringsinstellingen der federale socialezekerheidsregelingen.

Artikel 12

Indien een persoon onnauwkeurige of onvolledige inlichtingen verschaft, kan een administratieve sanctie worden opgelegd. Die kan bestaan in de weigering van de Vlaamse algemene gezinsbijslag of de schorsing van de uitbetaling ervan voor een periode van zes maanden of, in geval van herhaling binnen een termijn van drie jaar, voor een periode van twaalf maanden.

Wanneer de aanvrager met bedrieglijk opzet heeft gehandeld, wordt de duur van de schorsing verdubbeld.

Geen sanctie kan nog worden uitgesproken na verloop van twee jaar sedert de dag waarop de onnauwkeurige of onvolledige verklaring werd gedaan. Geen sanctie kan nog worden toegepast na verloop van twee jaar sedert de dag waarop de sanctie definitief is geworden.

Artikel 13

De Vlaamse regering bepaalt de voorwaarden waaronder kan worden afgezien van de terugvordering van onrechtmatig betaalde Vlaamse algemene gezinsbijslag. Zij kan dat echter niet indien de ten onrechte uitbetaalde uitkeringen werden verkregen door bedrieglijke handelingen of door valse of opzettelijk onvolledige verklaringen. In dat geval moet zij dus terugvorderen.

Terugvordering van de ten onrechte uitbetaalde algemene gezinsbijslag verjaart principieel na vijf jaar.

De terugvordering gebeurt krachtens de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit.

HOOFDSTUK 4

Slotbepalingen

Artikel 14

Alle documenten die nodig zijn voor de toepassing van dit decreet of de uitvoeringsbesluiten ervan worden vrijgesteld van zegel- en griffierechten, en ook van de formaliteit van de registratie.

De openbare besturen mogen geen enkele betaling eisen voor de aflevering en de verzending van de in het eerste lid bedoelde documenten.

Hiermee wordt een zelfde regeling gevolgd als met betrekking tot de federale gezinsbijslagregelingen. Uiteraard geldt het in artikel 14 bepaalde slechts voor de rechten die tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap behoren.

Artikel 15

Wie vrijwillig onjuiste of onvolledige inlichtingen of stukken verstrekt of nalaat de inlichtingen of stukken te verstrekken met het doel Vlaamse algemene gezinsbijslag te verkrijgen of te behouden, maakt zich schuldig aan een wanbedrijf.

Artikel 16

In de beginfase, met name totdat een volwaardige Vlaamse sociale zekerheid alle kostencompenserende regelingen omvat en die geheel of gedeeltelijk met volksverzekeringsbijdragen gefinancierd wordt, wordt Vlag gefinancierd uit de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap. De vereiste middelen worden door de Vlaamse Gemeenschap jaarlijks op haar begroting ingeschreven.

Artikel 17

Gelet op de eenvoud van de thans ingevoerde Vlaamse algemene gezinsbijslagregeling, kan deze regeling reeds bij het begin van volgend jaar ingaan.

Chris VANDENBROEKE

VOORSTEL VAN DECREET

HOOFDSTUK 1

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Artikel 2

Vlaamse algemene gezinsbijslag, hierna Vlag genoemd, omvat :

- 1° het Vlaamse algemene intredegeld ;
- 2° de Vlaamse algemene kinderbijslag ;
- 3° de Vlaamse algemene leeftijdsbijslag ;
- 4° het Vlaamse algemene meerderjarigheidsgeld.

HOOFDSTUK 2

Toepassingsvoorwaarden en bedragen

Artikel 3

§ 1. Vlag wordt toegekend, onder de bij of krachtens dit decreet bepaalde voorwaarden, ten behoeve van het kind dat of de meerderjarige die als kind uitsluitend of hoofdzakelijk ten laste is van een natuurlijke persoon die in het Vlaamse Gewest of het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad verblijft.

De Vlaamse regering bepaalt welke kinderen als hoofdzakelijk ten laste beschouwd worden.

§ 2. De natuurlijke persoon, bedoeld in § 1, moet :

- 1° ofwel werkelijk en ononderbroken verbleven hebben in het Vlaamse Gewest gedurende ten minste de laatste vijf jaar die de mogelijke opening van een recht op Vlag voorafgaan ;

- 2° ofwel werkelijk en ononderbroken verbleven hebben in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad gedurende ten minste de laatste vijf jaar die de mogelijke opening van een recht op Vlag voorafgaan en een aanvraag gedaan hebben tot onderwerping aan de Vlag overeenkomstig het bij of krachtens dit decreet bepaalde.

Van de voorwaarde inzake de verblijfsduur worden de volgende natuurlijke personen vrijgesteld, voorzover zij werkelijk verblijven op het grondgebied van het Vlaamse Gewest of van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad :

1° de burgers van de Europese Unie ;

2° de staatlozen ;

3° de vluchtelingen, bedoeld in de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van de vreemdelingen.

§ 3. Als de natuurlijke persoon, bedoeld in § 1, vreemdeling is als bedoeld in artikel 1, 1°, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van de vreemdelingen, moet hij toegelaten of gemachtigd zijn in België te verblijven of er zich te vestigen, overeenkomstig de bepalingen van dezelfde wet.

§ 4. De Vlaamse regering kan de toekenning van Vlag afhankelijk stellen van de betaling van een bijdrage en/of van een bestaansmiddelenonderzoek.

Artikel 4

Vlag wordt toegekend ten behoeve van het kind of de meerderjarige die werkelijk in het Vlaamse Gewest of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad verblijft.

Indien het kind of de meerderjarige vreemdeling is, als bedoeld in artikel 1, 1°, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van de vreemdelingen, moet hij toegelaten of gemachtigd zijn in België te verblijven of er zich te vestigen, overeenkomstig de bepalingen van dezelfde wet.

Artikel 5

Vlag wordt niet toegekend ten behoeve van het kind of de meerderjarige die ten laste van een openbare overheid geplaatst is in een instelling of bij een particulier.

De Vlaamse regering kan evenwel, in behartigenswaardige gevallen of categorieën van gevallen, het Vlaamse algemene intredegeld toekennen aan de moeder, als zij voldoet aan de voorwaarden bepaald in artikel 3, ten behoeve van een kind dat ten laste van een openbare overheid in een instelling of bij een particulier geplaatst is, zelfs indien dat kind op het ogenblik van de geboorte niet uitsluitend of hoofdzakelijk ten laste is van de moeder.

Artikel 6

De bedragen en de berekeningswijze van de Vlag worden vastgesteld door de Vlaamse regering.

Onverminderd artikel 7, mogen die bedragen niet lager liggen dan :

- 1° wat het Vlaamse algemene intredegeld betreft : het kraamgeld dat of de adoptiepremie die toegekend zou worden krachtens de Belgische regeling betreffende de kinderbijslag voor werknemers ;
- 2° wat de Vlaamse algemene kinderbijslag en de Vlaamse algemene leeftijdsbijslag betreft : de kinderbijslag, respectievelijk de leeftijdsbijslag die, met betrekking tot kinderen die nog niet meerderjarig zijn, in dezelfde omstandigheden toegekend zou worden krachtens de Belgische regeling betreffende de kinderbijslag voor werknemers ;
- 3° wat het Vlaamse algemene meerderjarigheidsgeld betreft : de som van drie maanden Vlaamse algemene kinderbijslag verhoogd met de toepasselijke Vlaamse algemene leeftijdsbijslag berekend volgens het basistarief ten behoeve van een eerste kind bij het bereiken van de leeftijd van zeventien jaar.

De rang van de kinderen wordt bepaald overeenkomstig de regeling die ter zake bepaald wordt in de Belgische regeling betreffende de kinderbijslag voor werknemers.

Artikel 7

§ 1. Vlag wordt slechts toegekend indien en voorzover, gedurende een door de Vlaamse regering vast te stellen tijdvak, de uitkeringen van dezelfde aard, die toegekend worden krachtens een Belgische, een buitenlandse en/of een internationale regeling, lager liggen dan Vlag.

De Vlaamse regering bepaalt welke uitkering krachtens een Belgische, buitenlandse en/of internationale regeling beschouwd wordt als een uitkering van dezelfde aard als respectievelijk het Vlaamse algemene intredegeld, de Vlaamse algemene kinderbijslag, de Vlaamse algemene leeftijdsbijslag en het Vlaamse algemene meerderjarigheidsgeld.

§ 2. De Vlaamse regering bepaalt de nadere regelen inzake het toekenbare bedrag aan Vlag en de toekenningsvoorwaarden ervan.

HOOFDSTUK 3

Opening van het recht

Artikel 8

§ 1. Het Vlaamse algemene intredegeld is verschuldigd bij de geboorte of de adoptie van het kind, bedoeld in artikel 3. Het Vlaamse algemene intredegeld wordt toegekend binnen zes maanden na de geboorte of adoptie, behoudens uitzonderingen te bepalen door de Vlaamse regering.

De Vlaamse algemene kinderbijslag, eventueel verhoogd met de Vlaamse algemene leeftijdsbijslag, is verschuldigd vanaf de geboorte van het kind, bedoeld in artikel 3, tot het meerderjarig wordt. Die uitkeringen worden, behoudens uitzonderingen te bepalen door de Vlaamse regering, voor het eerst toegekend binnen zes maanden te rekenen vanaf het ogenblik waarop ze verschuldigd werden.

Het Vlaamse algemene meerderjarigheidsgeld is verschuldigd vanaf het ogenblik dat het kind, bedoeld in artikel 3, meerderjarig wordt en wordt, behoudens uitzonderingen te bepalen door de Vlaamse regering, toegekend in de maand volgend op de maand waarin het kind meerderjarig werd.

§ 2. De Vlaamse regering stelt de nadere regelen vast van het verschuldigd zijn en het toekennen van Vlag die niet tijdig toegekend kan worden ten

gevolge van een nalatige medewerking van de gerechtigde, bedoeld in § 1, of van de persoon aan wie Vlag wordt uitgekeerd.

Artikel 9

Onverminderd artikel 5, tweede lid, worden het Vlaamse algemene intredegeld, de Vlaamse algemene kinderbijslag en de Vlaamse algemene leeftijdsbijslag toegekend aan de persoon aan wie volgens de Belgische regeling betreffende de kinderbijslag voor werknemers respectievelijk het kraamgeld of de adoptiepremie, de kinderbijslag of de leeftijdsbijslag, wordt uitgekeerd.

Het Vlaamse algemene meerderjarigheidsgeld wordt toegekend aan de meerderjarige.

Artikel 10

§ 1. Vlag wordt van rechtswege toegekend zodra vastgesteld wordt dat aan de voorwaarden van artikelen 3 en 4 is voldaan en de gerechtigde of de persoon aan wie Vlag wordt uitgekeerd krachtens artikel 9, met een verklaring bevestigde dat de gerechtigde recht heeft op Vlag krachtens artikel 7.

De Vlaamse regering stuurt alle mogelijk gerechtigden een bericht waarin zij uitgenodigd worden de in het eerste lid bedoelde verklaring af te leggen.

§ 2. In afwijking van § 1 wordt Vlag toegekend bij wijze van voorschot, tot vastgesteld wordt dat aan de voorwaarden, bepaald in artikel 7, voldaan is.

Dit voorschot wordt evenwel niet toegekend als, krachtens de wet van 20 juli 1971 tot instelling van een gewaarborgde gezinsbijslag, de gewaarborgde gezinsbijslag voor hetzelfde kind en voor hetzelfde tijdvak bij wijze van voorschot wordt betaald.

§ 3. De Vlaamse regering bepaalt nader de wijze waarop Vlag wordt toegekend.

Artikel 11

De Vlaamse regering is gemachtigd alle inlichtingen in te winnen die noodzakelijk geacht worden voor het onderzoek van het recht op Vlag.

Artikel 12

Als de in artikel 10 bedoelde verklaring onnauwkeurige of onvolledige inlichtingen bevat, kan de Vlag geweigerd worden of de toekenning ervan geschorst worden voor een periode van zes maanden of, in geval van herhaling binnen een termijn van drie jaar, voor twaalf maanden.

In geval van bedrieglijk opzet, wordt de duur van de schorsing verdubbeld.

Geen sanctie kan nog worden uitgesproken na verloop van twee jaar sedert de dag waarop de onnauwkeurige of onvolledige verklaring werd gedaan. Geen sanctie kan nog worden toegepast na verloop van twee jaar sedert de dag waarop de sanctie definitief is geworden.

Artikel 13

De Vlaamse regering bepaalt de voorwaarden waaronder afgezien kan worden van de terugvordering van de onrechtmatig toegekende Vlag.

Het recht op terugvordering van de ten onrechte toegekende Vlag verjaart door verloop van vijf jaar te rekenen vanaf de datum waarop de toekenning is geschied. In geen geval is een terugvordering van de ten onrechte toegekende uitkeringen mogelijk na verloop van die termijn.

Onverminderd de bepalingen in het Burgerlijk Wetboek, wordt de verjaring gestuit door het eisen van het onverschuldigd toegekende door middel van een ter post aangetekend aan de schuldenaar betekend schrijven.

Het eerste lid is niet van toepassing indien de ten onrechte toegekende bijlagen werden verkregen door bedrieglijke handelingen of door valse of opzettelijk onvolledige verklaringen.

HOOFDSTUK 4

Slotbepalingen

Artikel 14

Alle documenten die nodig zijn voor de toepassing van dit decreet of de uitvoeringsbesluiten ervan

worden vrijgesteld van zegel- en griffierechten, alsmede van de formaliteit van de registratie.

De openbare besturen mogen geen enkele betaling eisen voor de aflevering en de verzending van de in het eerste lid bedoelde documenten.

Artikel 15

Wordt gestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot een maand en met een geldboete van 26 frank tot 500 frank of met één van die straffen alleen, al wie vrijwillig onjuiste of onvolledige inlichtingen of stukken verstrekt of nalaat de inlichtingen of stukken te verstrekken met het doel Vlag te verkrijgen of er te blijven van genieten.

De bepalingen van hoofdstuk VII en artikel 85 van boek I van het Strafwetboek, zijn van toepassing op de misdrijven zoals bepaald in dit artikel.

Artikel 16

Vlag valt ten laste van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap.

De Vlaamse regering stelt de nadere regels vast inzake de organisatie van de toekenning van Vlag.

Artikel 17

Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2001.

Chris VANDENBROEKE

Simonne JANSSENS-VANOPPEN

Margriet HERMANS
